

گزارشی از وضعیت اقتصاد عراق (بخش دوم: بازرگانی خارجی)

* مهندس ابراهیم خمیسی، مهندس ابه‌اب سلطانی
اداره امور بین الملل اتاق بازرگانی و صنایع و معادن کرمانشاه

مقدمه:

امروزه برنامه های اقتصادی فراگیر، امری ضروری برای همه کشورهای در حال توسعه به شمار می رود. این کشورها در تلاش هستند تمام منابع انسانی و اقتصادی در دسترس خود را جهت تحقق درصدهای بالاتر رشد اقتصادی به کار گیرند. به همین دلیل بخش بازرگانی خارجی از جایگاه مهمی در تعیین چارچوب و همچنین اجرای برنامه های رشد و توسعه اقتصادی فراگیر کشورها برخوردار است؛ بگونه ای که از یک سو صادرات، بطور مستقیم بر افزایش درآمد ملی تأثیر می گذارد و از سوی دیگر واردات نیز بطور غیر مستقیم و از طریق امکان دادن به اقتصاد ملی جهت دستیابی به کالاهای سرمایه ای و لوازم تولید مورد نیاز برای فرآیند توسعه، در افزایش میانگین رشد درآمد ملی به ایفای نقش می پردازد. لازم به ذکر است که تحلیل های ارائه شده در این گزارش، بر اساس اطلاعات دریافتی از وزارت دارایی و اداره گمرک کشور عراق می باشد.

نتایج گزارش:

۱. واردات کل عراق (فرآورده های نفتی و کالا) در سال ۲۰۰۸ میلادی بالغ بر ۳۵۴۹۶ میلیون دلار بود.
۲. واردات کل کالاهای عراق (جز فرآورده های نفتی) در سال ۲۰۰۸ میلادی به ۳۲۰۱۷ میلیون دلار رسید.
۳. واردات کل فرآورده های نفتی عراق در سال ۲۰۰۸ میلادی به ۳۴۷۹ میلیون دلار رسید.
۴. صادرات عراق در سال ۲۰۰۸ بالغ بر ۶۳۷۲۶ میلیون دلار بود.

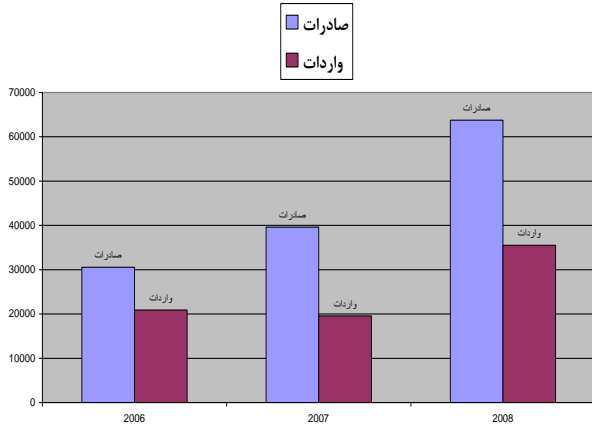
۵. صادرات غیر نفتی عراق در سال ۲۰۰۸ بالغ به ۵۱۰ میلیون دلار رسید.
۶. تراز بازرگانی عراق در سال ۲۰۰۸ میلادی به ۲۸۲۳۰+ میلیون دلار رسید.
۷. تراز بازرگانی کالاهای عراق (جز فرآورده های نفتی) در سال ۲۰۰۸ میلادی به منفی ۳۱۵۰۷ میلیون دلار رسید.
۸. بالاترین میزان واردات عراق در سال ۲۰۰۸ میلادی از کشورهای عربی بود که بالغ بر ۱۶۳۹۹ میلیون دلار بود و حدود ۴۶/۲٪ کل کالاهای وارداتی عراق را شامل می شود. کشورهای اروپایی (جز اتحادیه اروپا) و کشورهای آسیایی به ترتیب با ۲۴/۲٪ و ۱۱/۵٪ رده های بعدی را به خود اختصاص دادند.
۹. بیشترین گروه کالاهای وارداتی عراق در سال ۲۰۰۸ میلادی، تجهیزات و ماشین آلات حمل و نقل بود که با ۱۳۶۶۶ میلیون دلار، ۳۸/۵٪ کل واردات این کشور را به خود اختصاص داد.
۱۰. بالاترین میزان صادرات عراق در سال ۲۰۰۸ میلادی به کشورهای آمریکای شمالی و جنوبی بود که بالغ بر ۳۴۹۲۲ میلیون دلار بود و حدود ۵۴/۸٪ کل کالاهای صادراتی عراق را شامل می شود. کشورهای اتحادیه اروپا و کشورهای آسیایی نیز به ترتیب با ۲۳/۸٪ و ۱۵/۷٪ رده های بعدی را به خود اختصاص دادند.
۱۱. بیشترین گروه کالاهای صادراتی غیر نفتی عراق در سال ۲۰۰۸ میلادی، مواد غذایی و حیوانات زنده بود که با ۱۹۱ میلیون دلار، ۳۷/۵٪ کل صادرات غیر نفتی و ۰/۳٪ کل صادرات عراق را به خود اختصاص داد.

تراز بازرگانی صادرات و واردات عراق بین سال های ۲۰۰۶ الی ۲۰۰۸

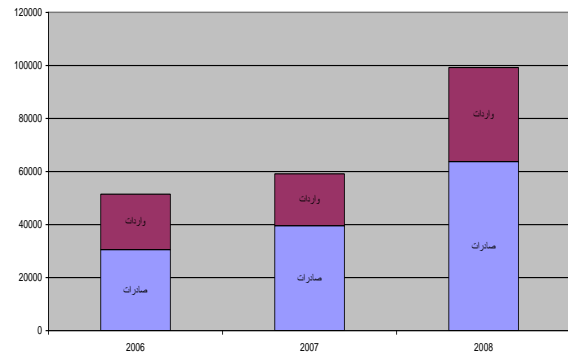
بر اساس طبقه بندی استاندارد تجارت بین المللی (S.I.T.C., Standard International Trade)

تراز بازرگانی (میلیون دلار)	صادرات		واردات	
	ارزش (میلیون دلار)	سال	ارزش (میلیون دلار)	سال
+ ۹۶۳۷	۳۰۵۲۹	۲۰۰۶	۲۰۸۹۲	۲۰۰۶
+ ۲۰۰۳۱	۳۹۵۸۷	۲۰۰۷	۱۹۵۵۶	۲۰۰۷
+ ۲۸۲۳۰	۶۳۷۲۶	۲۰۰۸	۳۵۴۹۶	۲۰۰۸

- ارزش واردات بر اساس (C.I.F)

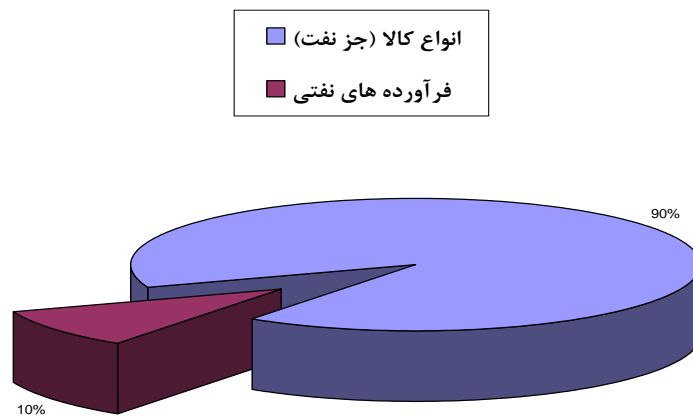
تراز بازرگانی عراق بین سالهای ۲۰۰۶ الی ۲۰۰۸ (میلیون دلار)

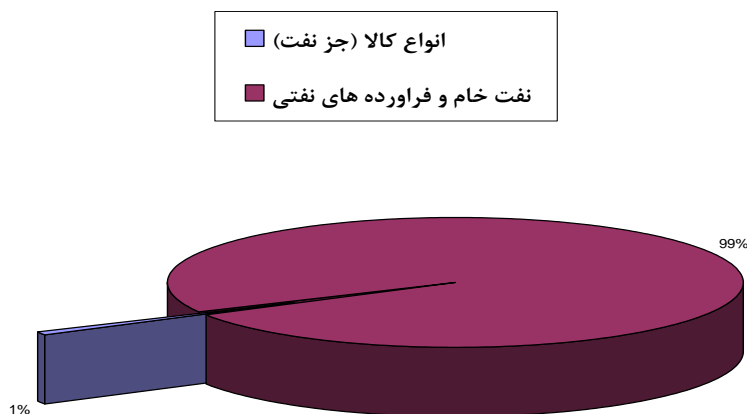
تراز بازرگانی عراق بین سالهای ۲۰۰۶ الی ۲۰۰۸ (میلیون دلار)

تراز بازرگانی و ترکیب کالاهای صادراتی و وارداتی عراق در سال ۲۰۰۸ میلادی

تراز بازرگانی (میلیون دلار)	صادرات (۲۰۰۸)		واردات (۲۰۰۸)	
	ارزش (میلیون دلار)	نوع	ارزش (میلیون دلار)	نوع
- ۳۱۵۰۷	۵۱۰	انواع کالا (جز نفت)	۳۲۰۱۷	انواع کالا (جز نفت)
۵۹۷۳۷	۶۳۲۱۶	نفت خام و فرآورده های نفتی	۳۴۷۹	فرآورده های نفتی
۲۸۲۳۰	۶۳۷۲۶	کل صادرات	۳۵۴۹۶	کل واردات

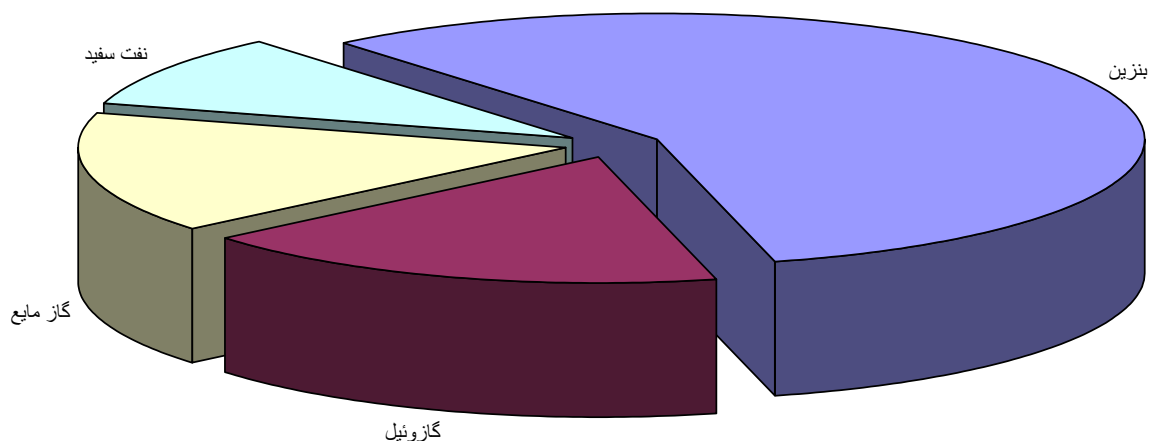

ترکیب کالاهای وارداتی عراق در سال ۲۰۰۸

ترکیب کالاهای صادراتی عراق در سال ۲۰۰۸
ترکیب واردات فراورده های نفتی عراق در سال ۲۰۰۷ میلادی

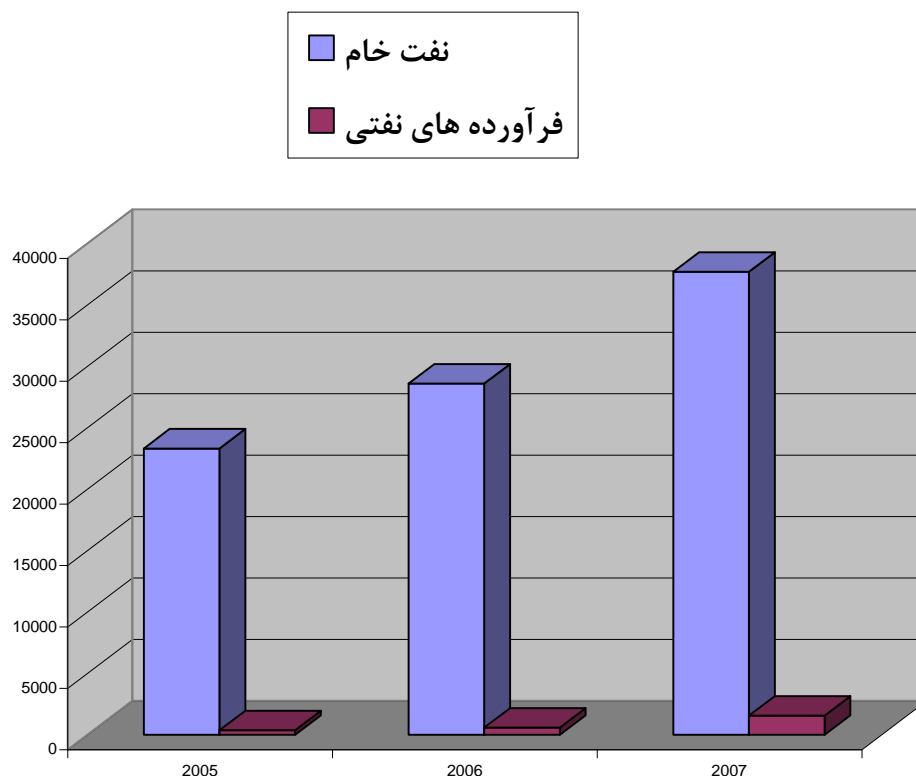
نسبت (%)	ارزش (میلیون دلار)	نام کالا
نقدی		
۱۳/۹	۲۶۶/۱۱	گاز مایع
۵۰/۱	۹۶۰/۴۷	بنزین
۸/۲	۱۵۷/۰۷	نفت سفید
۱۵/۴	۲۹۶/۶۴	گازوئیل
معاوضه (معامله پایاپای)		
۰/۳	۴/۸۳	بنزین
-	-	نفت سفید
۱۲/۱	۲۳۱/۸۸	سایر فراورده های نفتی
۱۰۰	۱۹۱۷	مجموع واردات

ترکیب واردات فرآورده های نفتی عراق در سال ۲۰۰۷

ارزش صادرات نفت و فرآورده های نفتی عراق بین سال های ۲۰۰۵ الی ۲۰۰۷ (میلیون دلار)

کالا	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
نفت خام	۲۳۳۱۹	۲۸۶۱۰	۳۷۷۰۵
گوگرد	۰/۸	-	-
نفت کوره	۳۷۹	۵۵۶	۱۵۶۵
روغن پایه	۰/۴	۱/۵	-
موم	۰/۰۴	-	-
روانکارها	-	۰/۲	-
خام	-	۳۳/۴	-
مجموع فرآورده های نفتی	۳۸۰/۲	۵۹۴/۷	۱۵۶۵
صادرات نفت و فرآورده های نفتی	۲۳۶۹۹/۲	۲۹۲۰۴/۷	۳۹۲۷۰

صادرات نفت و فرآورده های نفتی عراق بین سالهای ۲۰۰۵ الی ۲۰۰۷ (میلیون دلار)

ترکیب واردات عراق بین سال های ۲۰۰۶ الی ۲۰۰۸ (میلیون دلار)

بر اساس طبقه بندی استاندارد تجارت بین المللی (S.I.T.C., Standard International Trade)

۲۰۰۸	۲۰۰۷	۲۰۰۶	نوع کالا	
۱۹۱۷	۱۰۵۶	۷۱۶	مواد غذایی و حیوانات زنده	۱
۴۶۱	۲۵۴	۲۷۴	نوشیدنی ها و توتون و تنباکو	۲
۶۳۹	۳۵۲	۳۶۸	مواد خام غیر خوراکی بجز سوخت	۳
۳۴۷۹	۱۹۱۷	۲۰۶۰	سوخت های معدنی و روانکارها	۴
۲۲۷۲	۱۲۵۲	۱۳۳۵	چربی و روغن های نباتی و حیوانی	۵
۲۳۷۸	۱۳۱۰	۱۴۰۴	مواد شیمیایی	۶
۴۰۴۷	۲۲۲۹	۱۷۴۷	کالاهای تولیدی و طبقه بندی شده بر اساس مواد اولیه	۷
۱۳۶۶۶	۷۵۲۹	۹۰۸۶	تجهیزات و ماشین آلات حمل و نقل	۸
۵۶۰۸	۳۰۹۰	۳۳۰۷	تولیدات گوناگون	۹
۱۰۲۹	۵۶۷	۵۹۵	سایر کالاهای لیست نشده	۱۰

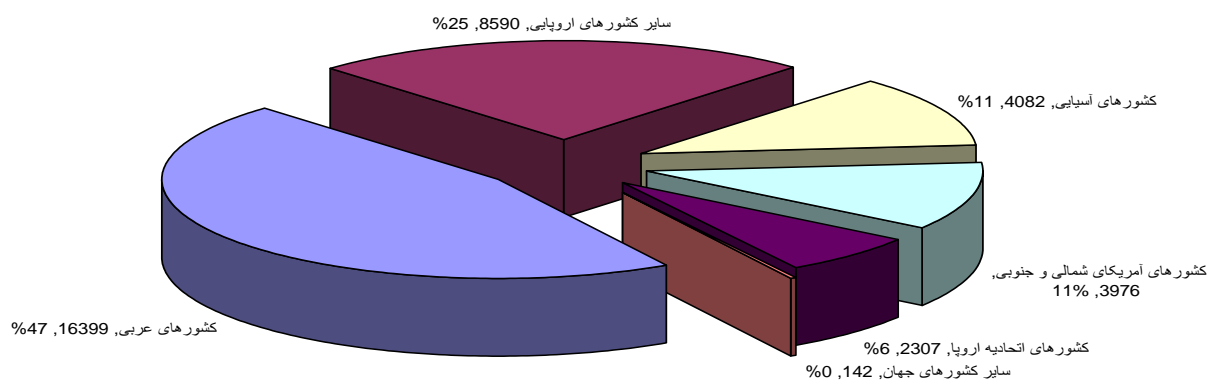
۳۵۴۹۶	۱۹۵۵۶	۲۰۸۹۲	جمع
-------	-------	-------	-----

- ارزش واردات بر اساس (C.I.F)

ارزش واردات عراق بر اساس مناطق جغرافیایی بین سال های ۲۰۰۶ الی ۲۰۰۸ (میلیون دلار)

منطقه	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸
کشورهای عربی	۷۸۵۵	۹۰۳۵	۱۶۳۹۹
کشورهای آمریکای شمالی و جنوبی	۱۶۵۰	۲۱۹۰	۳۹۷۶
کشورهای اتحادیه اروپا	۲۹۴۶	۱۲۷۱	۲۳۰۷
سایر کشورهای اروپایی	۶۲۲۶	۴۷۳۳	۸۵۹۰
کشورهای آسیایی	۲۱۹۴	۲۲۴۹	۴۰۸۲
سایر کشورهای جهان	۲۱	۷۸	۱۴۲
جمع	۲۰۸۹۲	۱۹۵۵۶	۳۵۴۹۶

- ارزش واردات بر اساس (C.I.F)

واردات عراق بر اساس توزیع جغرافیایی جهان در سال ۲۰۰۸

ترکیب صادرات عراق بین سال های ۲۰۰۶ الی ۲۰۰۸ (میلیون دلار)

بر اساس طبقه بندی استاندارد تجارت بین المللی (S.I.T.C., Standard International Trade)

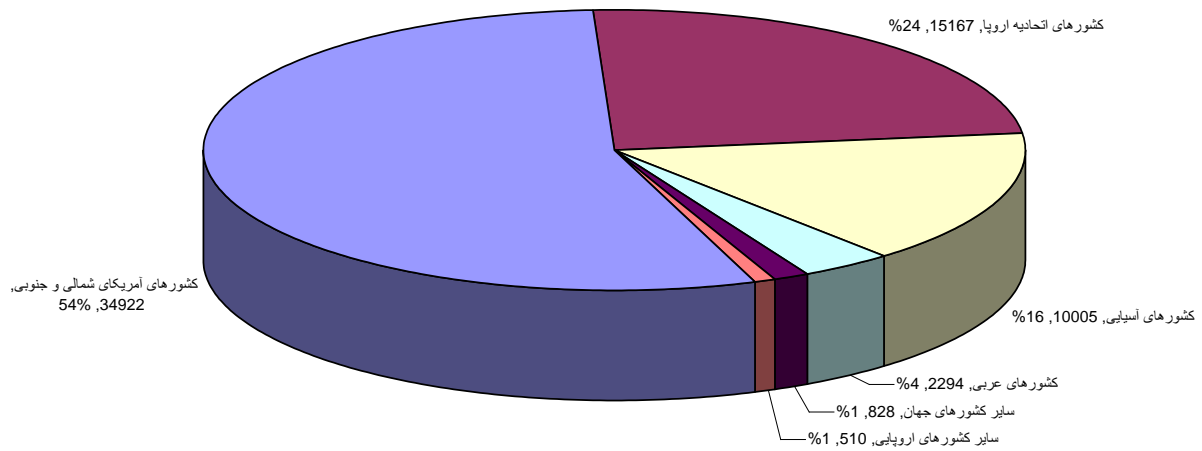
۲۰۰۸	۲۰۰۷	۲۰۰۶	نوع کالا
۱۹۱	۱۱۹	۸۶	مواد غذایی و حیوانات زنده
۰	۰	۰	نوشیدنی ها و توتون و تنباکو
۱۲۸	۷۹	۴۶	مواد خام غیر خوراکی بجز سوخت
۶۳۲۱۶	۳۹۲۷۰	۳۰۲۹۸	* سوخت های معدنی و روانکارها
۰	۰	۰	چربی و روغن های نباتی و حیوانی
۰	۰	۲	مواد شیمیایی
۶۴	۴۰	۱۶	کالاهای تولیدی و طبقه بندی شده بر اساس مواد اولیه
۱۲۷	۷۹	۷۲	تجهیزات و ماشین آلات حمل و نقل
۰	۰	۰	تولیدات گوناگون
۰	۰	۹	سایر کالاهای لیست نشده
۶۳۷۲۶	۳۹۵۸۷	۳۰۵۲۹	جمع

* شامل نفت خام و فرآورده های نفتی و گوگرد

ارزش صادرات عراق بر اساس مناطق جغرافیایی بین سال های ۲۰۰۶ الی ۲۰۰۸ (میلیون دلار)

۲۰۰۸	۲۰۰۷	۲۰۰۶	منطقه
۲۲۹۴	۱۴۲۵	۹۴۹	کشورهای عربی
۳۴۹۲۲	۲۱۶۹۴	۱۶۹۲۲	کشورهای آمریکای شمالی و جنوبی
۱۵۱۶۷	۹۴۲۲	۷۴۰۶	کشورهای اتحادیه اروپا
۵۱۰	۳۱۷	۴۴۳	سایر کشورهای اروپایی
۱۰۰۰۵	۶۲۱۵	۴۴۲۷	کشورهای آسیایی
۸۲۸	۵۱۴	۳۸۲	سایر کشورهای جهان
۶۳۷۲۶	۳۹۵۸۷	۳۰۵۲۹	جمع

- صادرات شامل نفت خام و فرآورده های نفتی و گوگرد و فسفات می باشد

صادرات عراق بر اساس توزیع جغرافیایی جهان در سال ۲۰۰۸